

GRY I ZABAWKI	NORMA BRANŻOWA	BN-70 8555-02
	Zabawki Lalki tekstylne Ogólne wymagania i badania	
	Grupa katalogowa XVII 24 ¹⁾	

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są wymagania i badania dotyczące lalek tekstylnych.

Norma nie obejmuje maskotek o charakterze pamiątkarskim i zestawów scenicznych.

1.2. Określenia

1.2.1. Lalki tekstylne twarde - lalki wypełnione twarde, montowane z części, stojące lub siedzące.

1.2.2. Lalki tekstylne miękkie - lalki wypełnione miętko, siedzące lub leżące.

1.3. Normy i dokumenty związane

PN-58/D-79601 Skrzynki i komplety skrzynkowe zbijane. Wymagania techniczne podstawowe
PN-67/M-80026 Druty okrągłe ze stali niskowęglowej ogólnego przeznaczenia

PN/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór sztuk do próbek

PN-64/O-79021 System wymiarowy opakowań

PN-65/O-79033 Opakowania transportowe. Pudła tekturowe składane. Szereg wymiarowy

PN-67/O-79252 Produkty w opakowaniach transportowych. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

PN-63/O-79401 Pudła i pudełka kartonowe i tekturowe. Wymagania techniczne i badania

PN-62/P-50551 Taśmy papierowe powleczone klejem

PN-70/P-81007 Nici szwalne bawełniane krawieckie

PN-61/P-81608 Nici szwalne lniane konfekcyjne

PN-69/P-84502 Wyroby szyte. Ściegi. Nazwy i określenia

PN-60/P-96020 Papiery i kartony pakowe asfaltowane

Systematyczny Wykaz Wyrobów, tom III, GUS, Wydawnictwo Katalogów i Cenników, Warszawa 1968

Systematyczny Wykaz Asortymentowy, podbranza 2826.

Centralny Związek Spółdzielczości Pracy. Wydawnictwo Katalogów i Cenników, Warszawa 1969

¹⁾ Symbol wg SWW: 2826-1.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział ze względu na wielkość lalek. Pojęcie wielkości ustala się jako wysokość lalki od wierzchu głowy do stóp w pozycji stojącej. Części dekoracyjne stroju, jak: kokardy, wianki, czapki nie decydują o wymiarze wysokości. Podział lalek na grupy wielkościowe, znormalizowane wymiary wysokości oraz ich tolerancje podano w tabl. 1.

2.2. Podział ze względu na odtworzenie postaci:

- a) naturalne - na wzór postaci ludzkich,
- g) groteskowe - odwzorowujące postacie ludzkie przejawające w swych proporcjach lub komiczne,
- c) fantastyczne - odwzorowujące postacie ludzkie wyimaginowane z baśni i legend,
- d) inne - rezerwa na nowe opracowania.

2.3. Podział ze względu na sposób montażu:

- a) zszywane,
- b) montowane drutem,
- c) montowane drutem i zszywane,
- d) bezmontażowe - jednolite,
- e) inne - rezerwa na nowe opracowania.

2.4. Podział ze względu na możliwość wykonywania ruchów:

- a) ruchome,
- b) nieruchome.

2.5. Podział ze względu na zdolność wydawania dźwięków:

- a) bez dźwięku,
- b) z dźwiękiem nieartykułowanym,
- c) z dźwiękiem artykułowanym (np. mama).

2.6. Podział ze względu na rodzaj głowy:

- a) z głową pełną tekstylną (wypełnioną),
- b) z głową wykonaną z tworzyw sztucznych,
- c) z głową tekstylną i maseczką z tworzyw sztucznych,
- d) inne - rezerwa na nowe opracowania.

2.7. Podział ze względu na rodzaj włosów:

- a) modelowane,
- b) bez peruki,

Centralny Związek Spółdzielczości Pracy
Ustanowiona przez Prezesa Zarządu CZSP dnia 26 listopada 1970 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 lipca 1971 r.
(Mon. Pol. nr 13/1971 poz. 102)

- c) z peruką,
d) inne - rezerwa na nowe opracowania.

2.8. Podział ze względu na rodzaj oczu:

- a) nieruchome,
b) ruchome.

2.9. Podział ze względu na rodzaje stroju:

- a) strój stały - nie zdejmowany,
b) strój wymienny - do zdejmowania i nakładania.

2.10. Sposób budowy oznaczenia. Oznaczenie lalki powinno zawierać kolejno następujące dane:

- a) nazwę lub imię własne lalki,
b) nr normy,
c) symbol wyrobu wg SWW,
d) symbol wyrobu wg SWA.

2.11. Przykład oznaczenia lalki małej, o kształtach naturalnych, montowanej za pomocą drutu, ruchomej, bez dźwięku, z głową tekstylną pełną, z peruką, z oczami nieruchomymi, w stroju stałym, popularnym o imieniu Kasia:

KASIA BN-70/8555-02 SWW 2826 SWA 110

2.12. Napisy na etykietach handlowych. Do każdej lalki powinna być trwale umocowana etykieta zawierająca następujące dane:

- a) nazwę lub znak producenta,
b) oznaczenie wg 2.11,
c) cenę detaliczną,
d) znak KT i gatunek,
e) datę produkcji,
f) symbol zatwierdzenia ceny.

3. WYMAGANIA

3.1. Główne wymiary. Znornalizowane wymiary wysokości lalek w cm oraz ich tolerancje wykonania podano w tabl. 1. Wymiary poszczególnych elementów lalek w zależności od typu powinny zawierać odpowiednie normy przedmiotowe.

Tablica 1

Lalki małe		Lalki średnie		Lalki duże	
Wysokość	Odchyłki	Wysokość	Odchyłki	Wysokość	Odchyłki
5,0	±0,5	25,0	±1,0	45,0	±1,5
7,0		30,0		50,0	
10,0		35,0		56,0	
13,0		40,0		63,0	
16,0		-		70,0	
20,0		-		-	
Dopuszcza się produkowanie lalek o wielkości przekraczającej 70 cm na zamówienie odbiorcy.					

3.2. Materiały tekstylne należy stosować w gatunkach zapewniających trwałość oraz w estetycznie dobranych kolorach.

Włókna sztuczne stosowane na włosy należy impregnować w celu uzyskania niepalności lub stosować włókna niepalne.

Do farb, lakierów, surowców wypełniających korpus oraz wszystkich surowców chemicznych stosowanych w produkcji należy uzyskać atesty o nietoksyczności.

Materiały dekoracyjne, pasmanteria ozdobna oraz inne dodatki powinny być kolorystycznie zharmonizowane z całości ubioru lalki.

3.3. Wykonanie

3.3.1. Wykonanie głowy lalki. W lalkach tekstylnych należy stosować następujące rodzaje głów: głowy tekstylne pełne (wypełnione), głowy z tworzywa sztucznego, głowy tekstylne z maseczką lub głowy z twarzą malowaną bezpośrednio na powierzchni materiału.

Głowy pełne tekstylne wykonać należy z tkaniny nadając jej kształt przez odpowiednie zszycie i wypełnienie materiałem wypełniającym: watą, gąbką, wełną drzewną, trocinami.

Twarz lalki z głową tekstylną powinna być malowana farbami wodoodpornymi w sposób nadający jej właściwy wyraz.

Dopuszcza się wykonywanie twarzy za pomocą naklejania poszczególnych elementów (oczy, usta, nos) lub filmdrukiem.

Przy zastosowaniu głowy z maseczką, głowę formuje się przez ohszycie maski płótnem w kształcie kulistym, a następnie wypełnia się materiałem wypełniającym.

3.3.2. Wykonanie korpusu lalki. Korpus należy wykonać z materiałów tekstylnych o splocie włókien zapewniającym odporność powłoki korpusu na pęknięcia w czasie wypełniania i montażu lalki. Mogą to być materiały: flanela, płótno, surówka, kreton lub inne spełniające powyższe wymagania. Odpowiednio skrojone formy z tkaniny należy wypełnić materiałem wypełniającym tak, aby uzyskać właściwy kształt i twardość korpusu.

3.3.3. Wykonanie kończyn lalek. Kończyny lalki powinny być wykonane z materiałów zachowujących właściwości wyglądu ciała lub ubrania. Po wypełnieniu zszywać je należy niemi bawełnianymi wg PN-70/P-81007 lub lnianymi wg PN-61/P-81608 gęstym ścięciem maszynowym wg PN-69/P-84502.

3.3.4. Wypełnianie lalek. Wszystkie elementy lalek (korpus, ręce, nogi i głowa) powinny być wypełnione materiałami równomiernie, bez powodowania odkształceń. Powierzchnia po wypełnieniu powinna być gładka.

Materiały użyte do wypełniania powinny być czyste i nie powinny zawierać ciał obcych o ostrych krawędziach.

Po wypełnieniu otwory należy zszywać niemi lnianymi wg PN-61/P-81608. Ściegi powinny być jak najmniej widoczne.

Rozpoczęcie i zakończenie szwów - trwale zakończone nitkami.

3.3.5. Montaż. Lalki powinny być montowane w sposób trwały zabezpieczający przed szybkim uszkodzeniem w czasie zabawy. Elementy lalek mogą być łączone następująco.

- a) przez przyszywanie nićmi wg PN-61/P-81608 (lalki nieruchome),
- b) przez łączenie za pomocą drutu wg PN-67/M-80026 (lalki z nieruchomymi kończynami),
- c) inne rodzaje montażu (według wymagań norm przedmiotowych).

Głowa lalki powinna być ustawiona prostopadle i osiowo do korpusu. Kończyny dolne i górne w zależności od konstrukcji i budowy lalki należy montować w taki sposób, aby zachowały możność wykonywania przewidzianych dla nich funkcji.

Zmontowana lalka powinna zachować przewidzianą właściwość funkcjonalną. Ustawiona w pozycji stojącej lub siedzącej powinna zachować nadaną jej pozycję.

3.3.6. Wykonanie ubioru. Ubiór stały (nie zdejmowany) jest integralną częścią lalki. Jest wszywany do szwów korpusu w czasie montażu lub zaszyty na lalce i nie można go zdejmować bez uszkodzenia lalki lub rozprucia ubioru.

Ubiór zdejmowany należy wykonać w ten sposób, żeby bez uszkodzeń mógł być zakładany i zdejmowany z lalki a jego elementy powinny być zaopatrzone w guziki, zatrzaski, wiązadełka umożliwiające łatwe ubieranie i rozbieranie lalki.

3.3.7. Wykonanie peruki. Włókno, z którego wykonana jest peruka powinno być dokładnie rozczesane i równomiernie rozłożone na całej powierzchni. Włosy powinny mieć długość i kolor określony w normie przedmiotowej. Przy perukach szytych maszynowo należy stosować podkładkę tekstylną w kolorze włosów. Ścieg powinien być gęsty, kolor nici zbliżony do koloru włosów.

3.4. Błędy wykonania. Dopuszcza się następujące błędy w wykonaniu lalek:

- a) zgrubienie wątku lub niedodruki w tkaninie użytej do wykonania korpusu i ubioru,
- b) niewielkie odchylenia kolorystyczne w powłoce korpusu i kończyn,
- c) nieznaczne rozbieżności w gęstości ściegów szycia,
- d) lekkie odkształcenia elementów wypełnionych (przy lalkach nierozbieranych),
- e) nieznaczne odchylenia w malowaniu twarzy lalek nie powodujące zmiany wyrazu twarzy,
- f) niewielkie odchylenia w kolorystyce i długości włosów w peruce.

Nie dopuszcza się występowania następujących błędów w wykonaniu lalek:

- a) zniekształcenia głowy, korpusu i kończyn,
- b) niewłaściwy montaż - za duże luzy w mocowaniu elementów lub unieruchomienie ich,

c) pęknięcie kończyn i odstawanie lakierów pokrywających powierzchnię twarzy,

d) niedomalowania lub użycie nieodpowiednich farb,

e) materiały wypełniające zanieczyszczone lub zawierające ciała obce.

f) użycie tkanin ze śladami stempla lub wadami wpływającymi niekorzystnie na estetyczny wygląd lalki.

g) niefunkcjonalność elementów, np. w lalce z ruchomymi oczami - oczy nie otwierają się lub nie zamykają.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie

4.1.1. Opakowanie jednostkowe. Do opakowania jednostkowego lalek tekstylnych należy stosować torebki z przezroczystej folii. W przypadku lalek ulegających łatwo deformacji należy stosować pudełka tekturowe wg PN-63/O-79401 z wkładką zabezpieczającą lalkę przed zmianą pozycji w pudełku.

4.1.2. Opakowanie zbiorcze. Dziesięć lalek typu małego lub średniego, a pięć lalek typu dużego w opakowaniach jednostkowych należy pakować w papier pakowy wg PN-60/P-96020 lub w pudła tekturowe wg PN-65/O-79033. Lalki pakowane w torebki z folii a następnie w papier pakowy należy ułożyć tak, aby paczka tworzyła figurę geometryczną zbliżoną do prostopadłościannu.

Paczki należy przewiązać sznurkiem. Pudła tekturowe należy zaklejać taśmą papierową powlekaną klejem wg PN-62/P-50551 lub pakować w sposób uzgodniony z odbiorcą.

4.1.3. Opakowanie transportowe. Do opakowania transportowego lalek tekstylnych należy stosować pudła tekturowe wg PN-65/O-79033, komplety skrzynkowe zbijane wg PN-58/D-79601 lub pojemniki kolejowe. Opakowania powinny być zgodne wymiarowo z PN-64/O-79021.

Lalki przeznaczone na eksport należy pakować zgodnie z wymaganiami odbiorcy podanymi w zamówieniu.

4.2. Napisy na opakowaniach. Napisy na opakowaniach jednostkowych powinny zawierać dane wymienione w 2.12.

Napisy na opakowaniach zbiorczych i transportowych powinny zawierać co najmniej następujące dane:

- a) nazwę i adres producenta,
- b) adres odbiorcy,
- c) oznaczenie wg 2.11,
- d) liczbę sztuk w opakowaniu,
- e) masę brutto (tylko przy opakowaniach transportowych),
- f) znaki ostrzegawcze (na opakowaniach transportowych) wg PN-67/O-79252.

Znakowanie opakowań transportowych przeznaczonych na eksport - zgodnie z wymaganiami odbiorcy.

4.3. Przechowywanie. Lalki tekstylne należy przechowywać w pomieszczeniach suchych, czystych, przewiewnych o temperaturze $5 \div 25^{\circ}\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $60 \pm 5\%$, z dala od produktów wydzielających ostre wonie, w bezpiecznej odległości od przewodów grzejnych zgodnie z przepisami przeciwpożarowymi.

Paczki i pudła nie mogą być magazynowane w wysokich warstwach ze względu na możliwość zgniecenia lalek.

Lalki nie zapakowane powinny być ułożone na regałach i chronione przed uszkodzeniami mechanicznymi, kurzem i zabrudzeniem.

4.4. Transport. Lalki tekstylne mogą być przewożone wszelkimi krytymi środkami lokomocji zabezpieczającymi lalki przed szkodliwymi wpływami atmosferycznymi i uszkodzeniami mechanicznymi.

W czasie transportu nie należy opakowań rzucać, przewracać lub nadmiernie obciążać.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań

- sprawdzenie wykonania i funkcjonalności (3.3),
- sprawdzenie wymiarów (3.2),
- sprawdzenie materiałów (3.1).

5.2. Przygotowanie partii do badań. Przed przystąpieniem do badań należy lalki podzielić na partie wykonane wg właściwych dla nich norm przedmiotowych lub dokumentacji konstrukcyjnych. Dla każdej partii należy przeprowadzać oddzielne badania.

5.3. Pobieranie próbek. Z każdej partii lalek, zależnie od jej liczności należy pobierać próbki w sposób losowy na ślepo zgodnie z PN/N-03010 i ocenić partię wg tabl. 2.

Tablica 2

Liczność partii sztuk	Liczność próbek sztuk	Dopuszczalna liczba sztuk niedobrych w próbce
do 160	10	1
161-400	15	2
401-1000	25	3
1001-2500	40	5
2501-6300	60	8

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzenie wykonania i funkcjonalności należy przeprowadzać nieuzbrojonym okiem na zgodność z wymaganiami podanymi w 3.3. Poza tym należy sprawdzić czy wszystkie elementy lalek spełniają wyznaczone dla nich funkcje określone odpowiednią normą przedmiotową.

Sprawdzeniu podlegają następujące cechy:

- stabilność lalki,
- trwałość zamocowań elementów w korpusie,
- sprawność części ruchomych,
- sprawność mechanizmów napędowych,
- sprawność elementów głosowych.

Błędy niedopuszczalne wg 3.4 dyskwalifikują lalkę.

5.4.2. Sprawdzenie wymiarów należy przeprowadzać za pomocą linii z podziałką milimetrową, centymetrem krawieckim lub innym przyrządem z podziałką milimetrową. Przy mierzeniu nie należy brać pod uwagę części ozdobnych nie dających trwałego oporu, np. koki na głowie upięte z włosów, czepki, kokardy.

Wymiary poszczególnych elementów powinny być zgodne z normą przedmiotową.

5.4.3. Sprawdzenie materiałów należy wykonać przez porównanie materiałów użytych do wykonania lalek z postanowieniami zawartymi w 3.1.

Rodzaje i gatunki tkanin oraz ich kolorystyka powinna być zgodna z wymaganiami normy przedmiotowej.

5.5. Ocena wyrobu. Badaną lalkę należy uznać za dobrą, jeżeli wszystkie badania wymienione w 5.1 dały wynik dodatni.

Badaną lalkę należy uznać za niedobłą, jeżeli chociażby jedno z badań dało wynik ujemny.

5.6. Ocena partii. Partię lalek należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli liczba sztuk niedobrych w próbce nie przekracza liczby podanej w tabl. 2.

Partię lalek należy uznać za niezgodną z wymaganiami normy, jeżeli liczba sztuk niedobrych w próbce jest większa od liczby podanej w tabl. 2.

K O N I E C